

עד אותה שעה אחרונה, שכתוב (בראשית לט) ותתפשהו בכבדו. מה זה ותתפשהו? אלא משום שעשה עצמו כמי שלא יודע לשונה, ורוח הקדש צונחת כנגדו: (משלי ז) לשמרך מאשה זרה מנכריה אמריה החליקה. מה פא להשמיענו? אלא כל מי ששומר עצמו מזה, מתקשר לשכינה ואחוז באותה עדות. ומהי? ה' שנתוספה בו, שכתוב עדות ביהוסף שמו. גם כאן התוספה י' בפניחס על שקנא בזה.

רבי ייסא פתח, (תהלים קלז) על נהרות ככל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון. את ירושלים היה צריך לו להיות, כמו שכתוב אם אשכחך ירושלים תשכח מיני! מה זה בזכרנו את ציון? לאדם שהיה לו היכל נכבד, נאה ויפה, באו לסטים ושרפו אותו. צערו של מי הוא? לא של בעל ההיכל? גם כאן השכינה שרויה בגלות, צער של מי הוא? לא של הצדיק?! וזה הולך פפי שבארובה, שכתוב (ישעיה נז) הצדיק אבד, אבד ממש. גם כאן בזכרנו את ציון, בזכרנו את אותו צער שלו על זוגתו, צער שלו הוא.

אמר רבי ייסא, מי שמוקיר שם רבנו בזה ושומר זה, זוכה שיוקיר אותו רבנו על הכל. מנין לנו? מיוסף, שכתוב (בראשית מא) וירכב אתו במרכבת המשנה אשר לו, וכתוב ונתן אתו על כל ארץ מצרים. ולא עוד, אלא כשעברו ישראל את הים, ארונו של יוסף נכנס בפנים בהתחלה, ולא היו המים עומדים על עמדם לפניו. זהו שכתוב (תהלים קיד) הים ראה וינס. מה זה וינס? אלא ראה אותו שכתוב בו (בראשית לט) וינס ויצא החוצה.

דלא ידע לישנא דילה, וכן בכל יומא עד ההיא שעתא בתרייתא, דכתיב (בראשית לט) ותתפשהו בכבדו. מאי ותתפשהו. אלא בגין דעביד גרמיה כמאן דלא ידע לישנא. ורוח הקדש צווח לקבליה, (משלי ז) לשמרך מאשה זרה מנכריה אמריה החליקה. מאי קא משמע לן. אלא כל מאן דנטיר גרמיה מהאי, אתקשר בה בשכינתא, ואחיד בההוא עדות. ומאי הוא. ה' דאתוסף ביה. דכתיב, עדות ביהוסף שמו. אוף הכא י' אתוסף בפניחס, על דקני בהאי.

רבי ייסא פתח, (תהלים קלז) על נהרות ככל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון. את ירושלים מיבעי ליה, כמה דכתיב, (תהלים קלז) אם אשכחך ירושלים תשכח מיני, מאי בזכרנו את ציון. לפר נש דהוה ליה היכלא יקירא, יאה ושפירא, אתו לסטין ואוקידו ליה. צערא דמאן הוא, לאו דמאריה דהיכלא. אוף הכא שכינתא בגלותא שריא, צערא דמאן הוא, לאו דצדיק. ואזלא הא כמה דאוקמוה, דכתיב (ישעיה נז) הצדיק אבד, אבד ממש. אוף הכא בזכרנו את ציון, בזכרנו ההוא צערא דילה על זוגתא, צערא דילה הוא.

אמר רבי ייסא, מאן דאוקיר שמא דמאריה בהאי, ונטיר האי, זכה דיוקיר ליה מאריה על כלא. מנלן. מיוסף. דכתיב, (בראשית מא) וירכב אתו במרכבת המשנה אשר לו, וכתוב ונתן אתו על כל ארץ מצרים. (דף ר"ד ע"א) ולא עוד, אלא כד עברו ישראל ית ימא, ארונא דיוסף עאל בגו בקדמיתא, ולא הו מיא קיימין על קיומיהו קמיה, הדא הוא דכתיב, (תהלים קיד) הים ראה וינס. מאי וינס. אלא ראה ההוא דכתיב ביה (בראשית לט) וינס ויצא החוצה.

החוצה.

תא חזי, זכי ליקרא בחייו וזכי ליקרא
במיתתיה. בחייו אמאי. בגין ההוא זמן
דלא בעא לאתדבקא בה, דכתיב, (בראשית לט)
וימאן ויאמר אל אשת אדניו. וכתיב ולא שמע
אליה לשכב אצלה להיות עמה. בגין כן זכה
בהאי עלמא. פיון דכתיב ותתפשהו בכגדו,
וכתיב וינס ויצא החוצה, זכי לבתר דעאל לגו
פרוכתא עלאה, והכי אתחזי ליה, ידידיה נטל
בהאי עלמא, ודידיה נטל בעלמא אחרא.

פנחס זכי בהאי עלמא, וזכה בעלמא דאתי,
וזכה לקיימא יתיר מפל אינון דנפקו
ממצרים, וזכה לכהנא עלאה, הוא וכל בנוי
אבתריה. ואי תימא דלא (נ"א דהא) זכה לכהנא
עד לא עבד עובדא דא. אין (ס"א לא). דהא אינון
דאמרי (דלא) דזכה קודם. לאו הכי אלא במאי
אוקימנא תחת אשר קנא לאלהיו, דמשמע
דבגין עובדא דא רוח פהונתא, מה דלא הוה
קודם.

תא חזי, כל כהן דקטיל נפש, פסיל ליה
פהונתיה לעלמין. דהא ודאי פסיל ההוא
דרגא דיליה לגביה. ופנחס מן דינא פסיל
לכהנא הוה, ובגין דקנא ליה לקודשא בריה
הוא, אצטריך ליחסא ליה פהונת עלמין, ליה,
ולבנוי אבתריה, לדרי דרין. אמר רבי יצחק,
תא חזי, רשים הוא פנחס לעילא, ורשים הוא
לתתא, עד לא יפוק לעלמא דהא עם אינון
דנפקו ממצרים אתמני.

רבי אלעזר ורבי יוסי ורבי חייא, הוו אזלי
במדברא, אמר רבי יוסי, הא דכתיב
בפנחס הנני נותן לו את בריתי שלום. שלום
ממלאך המות, דלא שליט ביה לעלמין, ולא
אתדן בדינוי. ואי תימא דלא מית. ודאי לא
מית כשאר בני עלמא, ואוריך יומין על כל

בא וראה, זוכה לכבוד בחייו
וזוכה לכבוד במיתתו. בחייו
מדוע? בגלל אותו זמן שלא רצה
להתדבק בה, שכתוב (שם) וימאן
ויאמר אל אשת אדניו. וכתיב,
ולא שמע אליה לשכב אצלה
להיות עמה. בגלל זה זכה בזה
העולם. פיון שכתוב ותתפשהו
בכגדו, וכתיב וינס ויצא החוצה,
זכה לבסוף שנקנס לתוך מחצה
עליונה, וכך ראוי לו - את שלו
לקח בזה העולם, ואת שלו לקח
בעולם האחר.

פנחס זכה בזה העולם, וזכה
בעולם הבא, וזכה להתקיים יותר
מכל אלו שיצאו ממצרים, וזכה
לכהנה גדולה, הוא וכל בניו
אחרייו. ואם תאמר שלא (שהרי)
זכה לכהנה עד שלא עשה מעשה
זה - נכון (לא). שהרי אותם
שאומרים (שלא) זכה קדם - לא
כך. אלא כמו שבארנו - תחת
אשר קנא לאלהיו, שמשמע
שבגלל מעשה זה הרויח הפנהה,
מה שלא היה מקדם.

בא וראה, כל כהן שהורג נפש,
נפסלה כהנתו לעולמים, שהרי
ודאי פסל אותה דרגה שלו אליו.
ופנחס מהדין היה פסול לכהנה,
ובגל שקנא לקדוש-ברוך-הוא,
הצטרף ליחס לו פהנת עולמים,
לו ולבניו אחרייו לדורי דורות.
אמר רבי יצחק, בא וראה, פנחס
רשום הוא למעלה, ורשום הוא
למטה, עד שלא יצא לעולם,
שהרי עם אותם שיצאו ממצרים
נמנה.

רבי אלעזר ורבי יוסי ורבי חייא
היו הולכים במדבר. אמר רבי
יוסי, זה שכתוב בפנחס הנני נתן
לו את בריתי שלום. שלום
ממלאך המות שלא שולט בו
לעולמים ולא נדון בדינוי. ואם
תאמר שלא מת - ודאי לא מת